

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravlništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.— — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 17. januarja 1922.

ŠTEV. 7.

Slavnostna izročitev odlikovanj za prireditelje velesajma. Pomembni govori predstaviteljev gospodarskih organizacij.

V soboto dne 14. t. m. se je vršila v sprejemni dvorani pokrajinske uprave svečana izročitev odlikovanj prirediteljem prvega ljubljanskega velesajma in nekaterim predstaviteljem naših gospodarskih organizacij. Slavlja so se udeležili zastopniki raznih oddelkov pokrajinske uprave, trgovske zbornice, Zveze industrijev, obratnega ravnateljstva južne železnice in mnogih drugih stanovskih in pridobitnih organizacij.

Odlikovance je pozdravil gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar z markantnim nagovorom, iz katerega posnemamo nekatere najvažnejše momente.

Pomen ljubljanskega velesajma.

Lansko leto na spomlad se je zasedla lopata na tivoljskem travniku ob poti proti Šiški in pričelo stavbeno delo, iz katerega so v nekoliko mesecih zrasle mične stavbe po načrtih g. arhitekta Costaperarije. Medtem se je v skromni tišini izvedlo veliko delo organizacije velesajma in ko se je sejem otvoril, je bil to praznik našega slovenskega dela in našega gospodarskega ujedinjenja.

Prva je misel organizacije velesajma sprožila že leta 1919 trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani in ne dolgo za njo se je zavzela za uresničitev te ideje pokrajinska Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, na katere inicijativo je bila sklicana od tukajšnjega oddelka ministrstva trgovine in industrije anketa, na kateri je bila definitivno odločena prireditev prvega jugoslovanskega velesajma. Dan otvoritve je bil pravi praznik našega slovenskega gospodarskega dela in osrednja vlada je spoznala važnost te gospodarske prireditve in je delegirala ministra trgovine in industrije dr. Spaha, da jo je zastopal pri otvoritvi. Vsa Ljubljana je prihitela, prihiteli so tudi gospodarski krogi iz vseh ostalih pokrajin naše kraljevine, da vidijo, koliko premore slovenski um in naše delavne roke pri uspostavitvi ravnotežja v našem narodnem gospodarstvu in pri osamosvojitvi od inozemstva. Minister Spaho je bil iznenaden nad vsem tem, kar je tu videl in je odkrito priznal, da ni slutil o taki razvitosti našega gospodarskega dela v Sloveniji. Razstavljalci so seveda sledili predvsem praktičnim namenom in njih pričakovanja je naš velesajm v polni meri izpolnil. Ni dvoma, da bodo velesajmi, ki se bodo v bodočih letih ponavljali, znatno poživili našo domačo trgovino, obrt in industrijo, da bodo poglobili gospodarske stike z ostalimi pokrajinami in dali podnet novemu podjetništvu, da se v vseh strokah gospodarstva polagoma popolnoma osamosvojimo od inozemstva.

Pred 50 leti je bila na ozemlju današnje Slovenije še vsa industrija v rokah Nemcev in o kakih domači slovenski industriji niti govora ni bilo. Lani pa se je že predstavila svetu kot močan in razvit činitelj našega gospodarskega življenja in s tem podala najjasnejši dokaz, kako močno je vplivalo osvobodjenje na naš gospodarski polet, na delo našega uma in rok. V svobodnem tekmovanju narodov se bo njena pozicija le še ojačila in izpo-

polnila, ter prispela k naši popolni gospodarski samostojnosti.

Priznanje našega gospodarskega dela. Odlikovanje tvoriteljev in organizatorjev gospodarstva.

Minister Spaho, ki je spoznal to veliko že izvršeno delo in stremljenje naših gospodarskih krogov, se je naravno spomnil in predlagal predstavitelje strokovnih organizacij in sejmškega odbora v odlikovanje na najvišjem mestu. Spomnil se je predvsem šefa oddelka ministrstva trgovine in industrije za Slovenijo dvornega svetnika dr. R. Marna in g. Fr. Bonača, predsedn. velesajma, dalje arhitekta Costaperarije, ki nas je s svojim krasno zasnovanim načrtom sejma vse iznenadil, spomnil se je tudi tvoriteljev naše domače industrije, ki se nahajajo danes med odlikovanci, g. D. Hribarja, P. Kozina, A. Zabkarja, I. Reberka in V. Majdiča. Spomnil se je tudi zastopnika naše trgovine g. I. Jelačina, ki sicer že dolgo vrsto let dela tudi v industriji. Spomnil se je tudi našega starega organizatorja obrtniškega stanu, načelnika Zveze pokrajinskih zadrug g. E. Franchetti-ja, ki že dolga desetletja dela za napredek naših obrti, da dosežejo ono srečno razmerje, o katerem pregovor pravi, da ima obrt zlato dno. Kar je v današnjih časih mnogo težje, kot je bilo nekdanj.

To je prvo odlikovanje, ki ga sprejmejo naši gospodarski predstavitelji od naše narodne vlade, od vladarja naše krvi, in govornik jim želi, da bi jih nosili dolga leta v čast sebi, svojim gospodarskim organizacijam in domovini.

Nato je omenjal g. namestnik tudi še zasluge nenavzočega dr. Valentin Krisperja, ki je prvi spoznal, da je treba izkoristiti izredne naravne krasote naše domovine v razvoj močnejše industrije tujskega prometa. On je prvi stopil s programom v javnost že pod starim režimom Avstrije. Sedaj prihajajo k nam v naša gorska letovišča bratje z Juga, sorojaki naši in imajo v naših krasnih alpah priliko spoznavati naš narod.

Po končanem nagovoru je pripel pokrajinski namestnik odlikovanim znake reda Sy. Save, nakar se je v imenu glavnega odbora velikega sejma zahvalil g. Fran Bonač s sledečim govorom:

Govor g. F. Bonača, predsednika velesajma.

Iskreno se Vam zahvaljujem g. kraljevi namestnik za prisrčne besede, s katerimi ste nam čestitali k visokemu odlikovanju. - Vzradoščeni sprejmemo iz Vaših rok ta vidni znak naklonjenosti Njegovega Veličanstva in si usojamo Vas prositi, da blagovolite sporočiti našo vdanostno zahvalo na najvišje mesto. Zavedamo se dobro, da odlikovanje, ki smo ga bili deležni ne velja nam kot posameznim osebam, temveč celokupnemu odboru Ljubljanskega velesajma. Dnevi te prireditve, prve svoje vrste v kraljevini, so za nami. Lahko trdim, ne da bi moral očitati neskromnost odboru, da je Ljubljanski velesajm v polni meri izpolnil svojo dolžnost, izredno pripomogel k ugledu in razmahu slo-

ven. trgovine, industrije, obrti, in kar posebno povdarjam, k poglobitvi gospodarskih stikov med posameznimi deli kraljevine, ter k utrditvi našega narodnega in državnega ujedinjenja. Zdi se mi pa, da leži poseben globok pomen visoke pozornosti, s katero je bila odlikovana prireditelje velesajma v razveseljivem dejstvu, da se vlada v polni meri zaveda izredne važnosti osamosvojitve za našo prihodnost. Častna dolžnost nas zastopnikov slovenske trgovine, industrije in obrti bo toraj, da opravičimo to zaupanje in s podvojeno energijo skušamo emancipirati našo državo.

Gospoda kraljevega namestnika pa prosimo, da bi blagovolil še nadalje s svojo tehtno in vplivno besedo na merodajnih mestih podpirati naša patriotična stremjenja.

Nato je v imenu Zveze Industrijev govoril njen podpredsednik Dragotin Hribar. V svojem govoru je povdarjal pomen razvoja domače industrije, velik steber za državno gospodarstvo in za državno obrano, ker močnejša industrija daje državi največji vir dohodkov. Razvita industrija pa je tudi v socialno-političnem oziru zelo važna, ker daje stotisočim pridnih delavnic rok zaslužka v domovini, da ga ni treba iskati kakor nekdanj v inozemstvu. Zato prosi, da bi gospod kraljevi namestnik podpiral težnje Zveze industrijev na merodajnih mestih pri osrednji vladi, da bi našli njeni predlogi polno razumevanje.

Govor načelnika gremijev Ivana Jelačina.

V imenu trgovskega stanu se je zahvalil za odlikovanje gospod Ivan Jelačin ml., načelnik Zveze gremijev in zadrug za Slovenijo, s sledečim govorom:

Velesajm je gospod minister in kraljevi namestnik!

Dovolite, da Vam izrečem svojo zahvalo na izkazanem mi počaščenju. Sprejemam pa to odlikovanje ne za svojo osebo, temveč kot znak priznanja onemu legitimnemu slovenskemu trgovstvu, katerega organizaciji slučajno stojim na čelu jaz in katero trgovstvo se je v novih prilikah zavedalo ne samo dolžnosti do sebe, temveč je s polnim razumevanjem sodelovalo pri reševanju najvažnejših gospodarskih vprašanj in tako pomagalo graditi našo gospodarsko stavbo in konsolidirati našo mlado državo. Vsi tisti, ki smo pred prevratom hoteli delati, pa naša prizadevanja vsled neprijateljskih ovir niso mogla doseči zaželjenih uspehov, smo po našem ujedinenju s tem večjim veseljem in trdnješo voljo se lotili resnega gospodarskega dela v lastni državi. Če morda uspehi našega dela še niso bili, kot so želeli drugi in kot smo si to želeli sami, tedaj moram vendar izjaviti, da smo delali po svojih najboljših močeh in z najboljšim namenom. Če je naše delo našlo odmev priznanja tudi v javnosti, nam je to v spodbudo k nadaljnjemu vstrajnemu delu v dosego načrtanih ciljev. Smatram, da ima naobražen moderen trgovec poleg stanovskih dolžnosti v svojem poklicu in poleg vestnega izvrševanja vsakdanjega dela v svojem lastnem podjetju še vzvišenejšo drugo nalogo,

da sodeluje v javnem gospodarskem življenju ter pomaga k uresničenju velikih gospodarskih načrtov, na korist vseh pridobitnih krogov in vseh naših državljanov.

Jaz za svojo osebo pa Vam zmorem, gospod minister, dati zagotovilo, da hočem na započeti poti vstrajno korakati dalje in da bi mi bilo v največje zadoščenje to, če bi v doglednem času doživeli po našem političnem osvobojenju tudi naše gospodarsko osvobodjenje.

Za obrtniški stan je govoril gospod Engelbert Franchetti, načelnik pokrajinske zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Omenjal je, da je že pred 25 leti spoznal kot tajnik strokovne zadruge, da je za napredek obrtniškega stanu najglavnejši predpogoj spopolnitev stanovskih in pridobitnih združnih organizacij. Neumorno so je zato lotil tega nevhvaležnega dela in je to stavljeno si nalogo po svojih skromnih močeh izvedel tako, da je danes obrtniški stan v vsakem oziru svojo organizacijo dovršil. Njegovemu delovanju se je delalo mnogo nepravil in ni našlo povsod potrebnega razumevanja. Danes je situacija druga in obrtniški stan stopa v celoti na plan, da sodeluje pri obnovitvi našega gospodarstva.

Za nenavzočega gospoda V. Krisperja je prečital g. F. Bonač zahvalno izjavo, v kateri povdarja odlikovanec svoja stremjenja po povzdigu tujskega prometa.

Slavlje je končalo s trikratnim burnim vzklikom: Živel naš kralj Aleksander!

Industrijalec Peter Kozina je pri tej svečani priliki izročil pokrajinskemu namestniku zbirko 50.000 dinarjev v podpori fond za trgovsko in obrtniško nadaljevalno šolstvo.

O davku na poslovni promet.

Bistvo davka na poslovni promet.

Novi davek je v veljavi od 1. oktobra 1921 naprej. Pobira se četrtletno.

Davek sloni na sledečih predpisih:

a) na zakonu z dne 27. junija 1921, Uradni list št. 113, z dne 19. septembra 1921.

b) na izvršilni naredbi, objavljeni pod naredbeno številko 290, v istem Uradnem listu.

c) na razglasu tukajšnje delegacije ministrstva financ, z dne 21. okt. 1921, št. A. I 2715/7, ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 131, z dne 19. oktobra 1921.

Obdačnje se promet. Pod prometom se razume prodajo ali zamenjavo blaga proti plačilu ali odškodnini ter osebne storitve, tudi proti odškodnini ali plačilu. Osebne storitve so na primer naprava obuvala, obleke, omare proti protidajtvi.

Obdačljiv je promet, ako se daje, oziroma osebna storitve izvrši v kakem poklicu, torej obrtoma. — Predpogoj obdačbe je tudi odškodnina. Kar je brezplačno, ne gre pod ta davek.

Celi promet, torej dajatev in prodajatev se mora izvršiti v naši državi.

Ako blago oziroma izkupiček (odškodnina) ne ostane v naši državi, dotični prometni slučaj ni obdačljiv.

Davek se sme nevidno prevaliti na kupca, torej tako, da se vkalkulira v prodajno ceno.

Davek znaša 1% od prometa.

Kako se pobira davek.

Z ozirom na prometni davek se dele davčne stranke na tri vrste:

a) Na stranke, ki so davka prosti;

b) na stranke, katerim se davek pavšalira;

c) na davčne zavezance, pri katerih se davek pobira na podlagi posebnih »knjig opravljene prometa«.

1. Davka prosti so po zakonu:

a) kmetovalci glede prometa svojih lastnih proizvodov vseh strok kmetijstva;

b) hišna industrija, ako se bavijo z njo izključno rodbinski člani brez pomočnikov;

c) Mali obrtniki, ako promet opravljajo z največ dvema stalnima pomočnikoma ali uslužbencema;

Pravilnik tolmači gornje slučaje davčne prostosti takole:

Kmetovalci so glede prometa z lastnimi proizvodi vseh kmetijskih strok (poljedelstvo, gozdarstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, zeleninstvo, vrtnarstvo, živinoreja, mlekarstvo, perutinarstvo in čebelarstvo), oproščeni subjektivno, t. j., če prodajajo te svoje proizvode osebno sami, neposredno iz svoje roke. Toda vsi ti njih proizvodi so zavezani temu davku v nadaljnjem prometu do porabe, če jih prodajajo posredniki med proizvajanjem ali če kmetovalec sam prodaja poleg svojih tudi še tuje proizvode.

Razglas delegacije pripominja še sledeče: Glavni namen zakona je, oprostiti davka na poslovni promet izključno le lastne pridelke poljedelcev. Kar pa proda poljedelec poleg lastnih pridelkov, kar kupi z namenom, da proda dalje odnosno vse ono, kar proda in kar ni sestavni del njegovega poljedelstva ali sploh ne izvira iz njegovega lastnega kmetijskega proizvodnje, je zavezano davku na poslovni promet.

Glede oprostitve hišne industrije in malih obrtnikov pravi izvršilna naredba, da so davka prosti: Proizvodi hišne industrije v izrecno gori omenjenem omejenem obsegu, izključno v rodbinskem krogu.

Proizvodi, odnosno promet malih obrtnikov je pa davka prost, ako delajo obrtniki z največ dvema stalnima pomočnikoma ali uslužbencema (vajencema, učencema). Po razglasu delegacije so oproščeni davka kot mali obrtniki le oni, ki se bavijo samo s popravili ter izdelujejo in predelujejo blago samo po naročilu, vendar brez pretežnega sodelovanja kapitala (stalnega in obratnega), to je če temelji promet v glavnem na delovni moči, odnosno na neposrednem uveljavljanju obrtniškega znanja in če so predvsem izpolnjeni pogoji glede števila pomočnikov in učencev.

2. Pavšaliranje davka.

Katere davčne zavezance je pavšalno obdačiti, o tem zakon nima točnih določil. Izvršilna naredba pravi, da se obdači pavšalno.

a) promet na podstavi lova in ribolova;

b) promet ostalih davku zvezanih stvari in storitev na drobno, ki se ob dovolitvi izvršuje s prodajanjem ali opravljanjem po hišah in ulicah;

c) lastni proizvodi premogovnikov.

Izvršilna naredba navaja kot primere, ki jih je pavšalno obdačiti, sledeče slučaje:

Pavšalno se obdači promet stvari in storitev na drobno, ki ga samostojno opravljajo ribiči, krošnjariji, poulični prodajalci, maserji, fijaker-

ji in enovprežniki, odnosno vozniki z enim ali največ dvema konjema, nosači ali tezaki, čistilci obutev in podobni.

Razglas delegacije pravi glede pavšaliranja: pavšalno se obdačuje za sedaj samo promet s črnim in rujavim premogom in lignitom, potem promet na podstavi lova in ribje lovi in ves promet ostalih davku zvezanih stvari in storitev na drobno.

Razun tega se pavšalno obdačujejo tudi še vsa ona podjetja, vsi oni obrati in poklici, katerim letni promet ne presega 40.000 K. Ako je to v prid državi in davčnim zavezancem, smejo davčna oblastva dovoliti pavšalni način obdačitve iz posebno opravičenih razlogov tudi takim davčnim zavezancem, ki so sicer zavezani voditi knjigo opravljene prometa po vzorcu a). O tem odločajo in dajejo dovolitve ona davčna oblastva, v katerih območje spada dotični davčni zavezanec. Kot posebno vpoštevne razloge smatra delegacija krajevne prilike, okoliščine in razmere obrata ali podjetja samega, pismenost, t. j. stopnjo izobrazbe davčnega zvezanca, odnosno zastopnika, ki v njegovem imenu vodi obrat ali podjetje. V tem oziru, posebno če gre za cele kategorije, zaslišujejo davčna oblastva posamezne javne in zasebne zastopnike raznih pridobitnih strok, kojih mnenja so pa izključno informativnega značaja. O prošnjah odločajo po prostem prevdanku, odnosno po uradnih pripomočkih, ki jih že imajo, odnosno ki si jih pribavijo.

Pavšal določa davčna oblast na podlagi strankine prijave (tiskovina mali »b«) oziroma na podlagi uradne ocene. Merodajen je pri prvokratni obdačbi promet leta 1920.

3. Plačilo davka temeljem posebnih knjig.

Konečno imamo še prometni davek na podlagi »knjige opravljene prometa«.

Zakon sam ne pove podrobneje, kdo vodi te knjige. Vse to prepušča pravilniku.

Pravilnik pravi:

Vse pravne in fizične osebe, ki izvršujejo po poslu ali poklicu promet po odprtih obratovaliških, morajo voditi knjige opravljene prometa po obrazcu veliki »A«.

Za take osebe se smatrajo: proizvajalci, razun kmetovalcev, potem proizvajalci (industriji, obrtniki), posredniki med proizvajanjem in porabo, komisijonarji, trgovci, gostilničarji in restavratariji, slaščičarji in luksuzni peki, kavarnarji in izdelovalci likerjev, krušni peki, mesarji, branjevci itd. Nadalje spadajo sem vsi oni, ki se pečajo s posli, ki se vrše v obliki samostojnega poklica, zlasti obrtno in industrijsko izdelovanje in predelovanje sirovin, polfabrikatov, in fabrikatov, prevoz in prenos oseb in stvari, bančni posli depozitov in safov, železniške in druge garderobe, uporaba tokomerov, plinomerov in podobno, podjetniški in inštalaterski posli, potem samostojne in svobodne profesije (odvetniki, notarji, zdravniki in zobni zdravniki, babice, veterinarji, inženjerji, geometri, senzali itd.), zasebne šole (glasbene šole, za učenje jezikov, plesne šole), hotelirski posli, med katere se šteje tudi poklicno oddajanje opremljen. stanovanj, penzjonati, sanatoriji in brivski maserski posli in podobno.

Razglas delegacije pravi, da vodijo knjigo opravljene prometa po vzorcu »A« vsa ona podjetja in vsi oni obrati, ki so po zakonu zavezani voditi poslovne knjige, kakor tudi vsa ona podjetja in vsi oni obrati, katerim letni promet je v preteklem letu presegal en milijon kron, torej vse protokolirane tvrdke, družbe, zvezane javnemu polaganju računov in družbe z omejeno zavezo, končno podjetja in obrati, kojih obrat je presežal gorenjo mejo.

Knjige opravljene prometa po obrazcu »A« vodijo vsa ostala podjetja in vsi ostali obrati, kakor tudi vsi prosti poklici. Pravilnik določa, da vodijo knjige opravljene prometa po vzorcu mali »b« vse svobodne profesije, mali trgovci, obrtniki, od-

nosno veli oni, ki po zakonu niso zavezani, voditi trgovske knjige skladno s trgovskimi zakoni posameznih oblasti. Vsi ti vodijo po odobritvi davčnega oblastva knjige opravljene prometa po vzorcu mali »b«.

Po gornjih izvajanjih je promet zavezan davku, ako se vrši poklicno in obrtno. Ali tudi slučajni izven teh obrtov izvršeni prometni slučaji so podvrženi davku ako znaša prodajatev več nego 20.000 K. Take slučaje je naznaniti v 14 dneh po izvršitvi s tiskovino mali »b«. Davek znaša 1%.

Prvikrat se ugotovi davek za dobo od 1. oktobra do 31. decembra 1921. Dotične fasije (knjige opravljene prometa) je vložiti za to dobo najpozneje do 31. januarja 1922. Fasije glede pavšaliranega davka (vzorec »b«) je vložiti takrat, kadar jih zahteva kompetentna davčna oblast. Davčna administracija v Ljubljani je v slučajih pavšaliranja zahtevala predložitev fasij po vzorcu »b« v teku 14 dni, računeno od dneva, ko so stranke dobile poziv. Stranke, katere mislijo, da bi zanje lahko prišlo v poštev pavšaliranje, store dobro, da se v tem pogledu obrnejo do pristojne davčne oblasti, katera odmerja pridobitno.

Naša gospodarska statistika.

Namen gospodarske statistike je številčno izraziti pojave gospodarskega in družabnega življenja in nuditi s številkami gradivo za presojo razvojnih možnosti gospodarstva in pomena posameznih pojavov, zbirati material za proučevanje gospodarskega položaja, gibanja cen, trgovine, in prometa, ki je potreben za zasnovanje prave gospodarske politike, za pospeševanje in podpiranje sistematičnega razvoja in napredka vseh gospodarskih naprav in podjetij ter vseh socialnih slojev.

Dobra gospodarska statistika, predvsem statistika produkcije, konzuma in prometa ter porazdelitve blaga je predpogoj realnega podjetništva, predpogoj trgovske kalkulacije in baza za zakonske in upravne ukrepe oblasti, ki morajo od časa do časa poseči v razvoj gospodarskih razmer v javnem interesu.

Zanesljiva statistika je podlaga za upravni red, za smoteno in gospodarskim razmeram odgovarjajočo zakonodajo, za kontrolo gospodarstva in nam je v naši novi državi posebno nujno potrebna. Reči moramo, da so bile v tem oziru že pred prevratom ostale pokrajine naše sedanje države bolj srečne kot mi Slovenci. Tako je Hrvaška imela svoj zemaljski statistički ured v Zagrebu, Bosna in Hercegovina v Sarajevu, dalje Srbija zase v Beogradu, le kronovine bivše Avstrije niso imele svojih statističnih uradov, marveč je za nje statistično gradivo nabirala in urejala osrednja statistična komisija na Dunaju. Ker so bili podatki urejeni po kronovinah, so nam sedaj za Slovenijo vse te publikacije neporabne. Pri organizaciji naših ministrstev je skoro vsak rešost dobil tudi svoje statistične oddelke, vendar večina dosedaj tekem treh let ni bila v stanju ali pa ni hotela objaviti nabranih statističnih podatkov. Tudi delovanje pokrajinskih statističnih uradov je padlo in so s svojimi podatki za mnogo let nazaj.

Medtem pa mi absolutno potrebujemo gospodarske statistike za kontrolo in presojo državnega in javnega gospodarstva in je dolžnost vseh resnih zastopnikov naroda in trežnih državljanov, da se energično zavzamejo za redno objavljeno statističnih podatkov. Naše finančno ministrstvo si ne more bolj škodovati, kakor s tem, da ne objavlja rednih mesečnih izkazov o plačanih direktnih davkih. Ono izkazuje mesečne dohodke na indirektnih davkih, na trošarini, kolkah, pristojbinah, na carini in monopolih, ravno najvažnejšega, namreč direktnih davkov pa ne izkaže, za nobeno ceno. Raje se izpostavlja vsem insultom in inkriminacijam opozicije v par-

lamentu, raje pušča, da se pri nas bega javno mnenje z doumevanji, da samo nekatere pokrajine plačujejo davke, druge pa sploh ničesar, kar ima skrajno neugodne politične posledice, kakor da bi izkazalo pravo stanje plačevanja.

Mi mislimo, da je tudi najbolj neugodna statistika še vedno boljša kakor nobena in zato bi želeli, da se ti podatki objavljajo redno in izkažejo tudi za vsa leta nazaj do prevrata. Na podlagi take statistike bo mogoče proračunskemu odseku in finančnemu odboru zahtevati enakomerno porazdelitev davkov na posamezne gospodarske sloje in pokrajine; na podlagi statistike bo šele sploh stvarna debata in razpravljanje izjednačenja mogoča. Seveda mora biti ta statistika izdelana v podrobnostih gospodarske moči in premoženjskih razmer cenitov.

Druga hiba, ki jo je krivo finančno ministrstvo in ki daje sedaj opoziciji močno orožje v roke, je, da narodni skupščini odnosno finančnemu odboru ni bil še dosedaj predložen obračun za pretekla finančna leta. Mi vemo, da je bila celo Avstrija, ki je imela ogromen statistični aparat na razpolago, z računskim zaključkom za več let odzadaj, znano nam je tudi, da je naša državna uprava z likvidacijo vojnega gospodarstva na Krfu in na raznih frontah še zelo nazaj, vendar eno bi se bilo lahko storilo, namreč izkazalo bi se bilo lahko, koliko proračunskih kreditov je bilo porabljenih, koliko ne, kje so bili prekoračeni in koliko so dohodki napram proračunu dosedaj v resnici vrgli. Ker ustava jasno določa, da se mora obenem s proračunom vsako leto predložiti obračun, menimo, da je treba za vsako ceno to določbo izpolniti. Do tedaj visi vse v zraku in je cel naš proračun teorija brez podlage, kamor vpisujejo finančne oblasti izmišljene številke.

Nedopustno je tudi, da se Narodni banki dovoljuje, da dela predpisane štirinajstdnevne izkaze kakor se ji poljubi. V zakonu o Narodni banki je govora, da so naše novčanice krite z zlato vrednostjo naših državnih domen. Toda še nikdar se ni objavilo, kateri gozdovi garantirajo za naš denar, koliko znaša njih letni prirastek, koliko čistega dobiča nesejo in kam gre ta denar. Tudi noče Narodna banka izkazati, kakšno je njeno doumevano zlato kritje v devizah. Taki izkazi potem niso resni in morajo napraviti v inozemstvu mučen vtis.

Inozemci so v tem oziru neizprosni matematiki, ki vsak tak nered eskompitirajo pri ocenitvi naše valute. Oni se v tem oziru ne vdajajo pač nobenim sentimentalnostim in frazam, s katerimi se pri nas tako rado operira.

Največja revščina je s prometno statistiko. Glede naših železnic, pošt, brzojava in telefona, ter rečne plovbe nimamo sploh še nobenih podrobnih podatkov. Tu je treba sestaviti pregled o frekvenci vlakov, o izbiri vagonov, o rentabiliteti prog, o materialnih stroških uprave in o intenziteti specialnega blagovnega prometa itd. Na podlagi vsega tega gradiva, ki je zbran, samo ni objavljen, bi se šele dalo izdelati program za sanacijo našega prometnega sistema.

Tudi pošte ne sestavljajo nobene statistike. Vse evidence služijo samo v uradne svrhe in bog varuj, ako bi se kdo iz indiskretnosti zanimal za te podatke.

Ministrstvo trgovine in industrije je že lansko spomlad nabralo gradivo za statistiko našega denarstva in sicer bank, zadrug, borz in drugih denarnih zavodov. Tudi ta material je nekje obležal in ne pride v javnost. To bi bila prva podlaga, za pripomoček za orientacijo o našem denarnem trgu za tu- in inozemce. Manjka nam tudi zavarovalna statistika, statistika privatnih družb in statistika obrtne produkcije.

Že pred letom dni izvršeno ljudsko štetje še vedno ni obdelano, da bi imelo vsaj statistični pregled poklicev in gospodarske strukture prebivalstva.

V tem oziru bi se imela tudi naša trgovska zbornica v večjem obsegu

posvetiti nabiranju statističnih podatkov o obrtnih obratih, o njih strojni opremi, obratnem kapitalu in zaposlenem delavstvu.

Ti podatki so bili podlaga našim gospodarskim študijam, smotrenemu pospeševanju obrtov in organizaciji trgovskih zvez. Zato želimo, da bi se čimprej tej upravni stroki posvetila potrebna pažnja, da pridemo iz študija pavšalnih domnevanj enkrat na matematično podlago, iz vednega tereztiziranja na jasen račun. V interesu stvari in edinole stvari same je, da postanejo številke našega gospodarstva last celokupne javnosti. Potem bo prenehala tudi sedanja negativna kritika.

IZVOZ IN UVOZ.

Izvoz svile iz Kitajske. Celokupni izvoz svile čez Shanghai je znašal leta 1920 58.777 pikul, napram izvozu v letu 1919, ki je znašal 91.527 pikul. Izvoz v Ameriko je znašal 5316 pikul, napram 10.036 v letu 1919. Sezona 1920/21 se ne bo dolgo časa pozabila, ker se je odlikovala z nizkimi cenami, ki so bile posledica kriz v tovarnah in vsled svetovne nestabilnosti denarja. V letu 1921 se je izdelek svile povečal za 15%. Vprašanje po svili je slabo. Veliki požar, ki je meseca marca uničil okoli 3000 bal in 10 tisoč pikul ploda, poveča vprašanje in ceno svili, doma in v inozemstvu. (Pikul znaša 60.45 kg.)

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Naš promet s Trstom. Meseca novembra 1921 se je izvozilo iz Jugoslavije v Trst po morju: 36.396 kvintalov, po železnici pa 106.351 kvintalov. Nasprotno se je uvozilo iz Trsta v Jugoslavijo po morju 19.420, po železnici pa 47.441 kvintalov blaga. Skupno se je tedaj izvozilo v Trst 142.747, uvozilo pa iz Trsta 66.861; v našem prometu s Trstom smo tedaj v mesecu novemb. 1921 za 75.886 kvintalov blaga več izvozili nego uvozili. Ta presežek smo opazili že meseca septembra in se, kakor je bilo iz zadnjih dveh mesečnih bilanc razvidno, vedno večja.

Obrt.

Damski prikojevalni tečaj. Urad za pospeševanje obrti priredi damski prikojevalni tečaj. Pri sprejemu se bodo v prvi vrsti upoštevale samostojne krojačice in krojači. Interesenti naj prijavijo svojo udeležbo do 21. januarja 1922 v uradnih prostorih na Dunajski cesti št. 22.

Mariborska obrtna razstava. Slovensko obrtno društvo bo priredilo tudi leta 1922 obrtno razstavo in sicer v veliko večjem obsegu, kakor je bila prva razstava. Nova razstava se priredi pod naslovom: »Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru«. Razstave se lahko udeležijo vsak obrtnik, ki ima svoje bivališče na ozemlju bivše Stajerske, Prekmurja in slovenske Koroške. Tudi je razstava dostopna obrtniškim vajencem vseh strok: siromašnejše take razstavljalce bo podpiralo obrtno društvo. Čas in prostor te velike razstave se bo še določil. Izvoljen je že razstavni odsek »Slovenskega obrtnega društva« v Mariboru, na katerega treba naslavljati vsa tozadevna vprašanja interesentov.

Obrtne pravice meseca decembra 1921. V mesecu decembru je bilo izbrisanih v Mariboru 11 obrtnih pravic, nanovo podeljenih pa 22.

Denarstvo.

Ponarejeni italijanski bankovci. Po Trstu kroži v zadnjem času ogromno število ponarejenih bankovcev po 1000, 500, 100, 10 in celo po 2 liri. Policija je zaplenila večje število ponarejenih bankovcev.

Ruski centralni izvršilni odbor je te dni razglasil svoto dolga, katero je imela Rusija v inozemstvu dne 1. januarja 1918. Skupna vsota znaša 12.749.400.000 zlatih rubljev, to bi bilo 34 milijard frankov. Od te vsote pripade Angliji 5960 milijonov zlatih rubljev, Franciji 5572, Ameriki 822 milijonov zlatih rubljev. Obenem je centralni odbor izjavil, da prizna vse dolgove, koje je sklenila Rusija do izbruha vojne. Na dolgove, skle-

njene med vojno se ne more ozirati, ker so ti le povečali vojno silo Rusije, kar je želela antanta in kar je prišlo le nji v prid. Slednjič ni Rusija deležna odškodnine, katere je bila naložena Nemčiji za reparacije. Od priznane svote je treba še odbiti približno 1/10 za škodo, katero so povzročili zavezniki Rusiji, vsled njih vmešanja v rusko meščansko vojno.

Carina.

Carinski pregled tranzitnih poštnih pošilk. Generalna direkcija carin je izdala ukaz, da se člen 3. o carinskem postopanju izpremeni tako, da se pregledovanje tranzitnih pošilk izvrši samo v slučaju, kjer obstoja opravičen dokumentiran sum, da se nahaja v pošiljki blago, čigar tranzit je prepovedan, kakor: monopolno blago, orožje, eksplozivi itd. Ta ukaz bo poenostavil carinsko postopanje in olajšal promet, ki se nanaša na tranzitne poštno pošiljke.

Nova carinsko-posredniška pisarna v Ljubljani. Upokojeni inšpektor carinarnice v Sloveniji g. Kosta Jovanović je odprl novo carinsko posredniško pisarno v Ljubljani, na kar opozarjamo zainteresente. Pisarna daje strankam vse potrebne informacije glede carinskih reklamacij, postopanja pri oplemitilnem prometu, restituciji carine in v carinsko kazenskih zadevah. Ona izvršuje carinsko posredovanje pri uvozu in izvozu. Začasni poslovni prostori se nahajajo na trgu Tabor št. 6.

Davki.

O davku na vojne dobičke. Finančna delegacija je doznala, da so se strankam v Ljubljani vročili v zadnjem času plačilni nalogi o davku na vojne dobičke za leto 1919, ki temelji na odmeri dohodnine, katero je izvršila davčna administracija po prejšnjih določilih še v lastnem delokrogu. Da se prepreči nepotrebne pritožbe, je delegacija iz lastnega nagiba odredila, da se davek na vojne dobičke, če treba prisilno izterja le v onih primerih, v katerih je odmerno podstavo ugotovila že cenilna komisija. Vsi ostali primeri, v katerih je odmero izvršila davčna administracija sama, se predlože naknadno cenilni komisiji, da ta končno ugotovi odmerno podstavo. Ako bi cenilna komisija v posameznih primerih izpremenila odmerno podstavo, bo davčna administracija preklicala že vročene plačilne naloge o dohodnini za l. 1920 in davku na vojne dobičke za l. 1919 in izdala nove plačilne naloge. Kjer bo cenilna komisija potrdila sedanjo podstavo, bo davčna administracija o tem posebe obvestila davčnega zavezanca, predno bo odredila prisilno izterjanje predpisanih zneskov.

Prijava vina. L. D. U. Poroča se nam, da je minister za finance odredil, da so proizvajalci vina v Sloveniji zavezani v roku 10 dni od dneva, ko so izprežali vino, prijaviti dobljene količine vina finančni kontrolni. Proizvajalci vina, ki opuste to prijavo, kakor tudi oni, ki ne prijavijo finančni kontrolni prodane količine vina pred prodajo kupa, se kaznujejo radi prestopka zoper red po členu 85 trošarinskega pravilnika (kazen 100 din. in ob vsaki ponovitvi 300 din.) — Kupei vina pa, ki ne prijavijo kupljene količine vina finančni kontrolni, se smatrajo za tihotapce in so podvrženi kazni iz člena 77 trošarinskega pravilnika. Ta kazen znaša razen redne trošarine in zaplembe blaga — pet do desetkratni znesek prikrajšane trošarine.

Davek na oglase se nanaša tudi na notice. Davek na oglase, ki je bil izdan pred kratkim, se ne nanaša le na oglase v oglasnem delu in med tekstom, marveč tudi na notice, ki nosijo značaj reklame za kako trdiko, društvo ali posamezno osebo. Izvzeta so le naznanila sej, občnih zborov in znanstvenih predavanj brez vstopnic. Ker uprava, ki je do sedaj z ozirom na naročene oglase pogostokrat priobčevala take notice brezplačno, ne more nositi denarnih žrtev, prosi, da se poleg pristojbine za objavo za notice doda do 10 vrstic 50 para, do 30 vrst 1 dinar, do 60 vrst 3 dinarje in nad 60 vrst 5 dinarjev državnega davka.

Promet.

Predlog železniškega ministra in strokovna komisija. Po poročilih iz Beo-

grada je prometni minister predložil narodni skupščini v rešitev zakonski predlog o pooblastitvi prometnega ministra, da sme predpisovati naredbe in pravila za varen in reden promet. Zakonski predlog bo predložen plenumu skupščine na prihodnji seji, nakar se bo izročil zakonodajnemu odboru v rešitev. Prometni minister Stanič je sestavil strokovno komisijo, ki ima nalogo, zbrati vse podatke, kako in v katerem času postaviti celokupni promet v redno stanje. Po završenju tega nujnega posla namerava minister Stanič takoj osebno hotiti se izvedbe ureditve prometa ter medtem vršiti osebno kontrolo.

Prometne omejitve. Za pošiljke na Madžarsko preko postaje Bruck-Neudorf veljajo sledeče omejitve: 1. Kosovna roba je neomejeno prosta. 2. V vozovnih nakladah je dovoljeno sprejemati blago navedeno v seznamu blagovnih potrebščin v točkah 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 15, 17a, 25, 34 in 38.

Prometne omejitve. e) Sprejemanje komadne robe za postajo Michelbeuern je prepovedano. f) Sprejemanje pošilk za postajo Wien Westb. je prepovedano, pošiljke za to postajo se smejo le tedaj sprejemati, ako se predpiše carinjenje v kakli vmesni postaji. g) Za posujke vsakovrstnega lesa tudi drv in blaga točke 23 seznama blagovnih potrebščin za postajo Penzing se zahteva prevozno dovoljenje ravnateljstva zveznih železnic Wien West in ravnateljstva južne železnice na Dunaju, ako teče pošiljka po njenih progah. To transportno dovoljenje mora biti razvidno natisnjeno s štampiljo na tovrnem listu. h) Celokupni promet robe preko postaje Passau v Nemčijo je do nadaljnjega ukinjen. i) Za pošiljke rezanega in gradbenega lesa v Wien Ostb. se zahteva prevozno dovoljenje Obratnega ravnateljstva zveznih železnic Wien Nordost. j) Radi ukinjenja plovnega prometa je sprejemanje kosovne robe in pošilk v vozovnih nakladah, ki so namenjene na postaje dunajskih prekladišč (Wiener Umschlagplatze) ustavljeno. k) Sprejemanje sporovoznih pošilk v vozovnih nakladah za postajo Wien Aspangbahnhof je do nadaljnjega ukinjeno. Izvzeto je blago, navedeno v seznamu blagovnih potrebščin v točkah 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 15, 17, 24 in 34 ter železniško režijske pošiljke. — 1. Sprejemanje pošilk v vozovnih nakladah za Nemčijo preko postaje Salzburg potom reekspedicije je do nadaljnjega ukinjeno. Izvzeta so živila, živad, kurivo, material za obnovitev. Ta prometna omejitev velja tudi za tranzitne pošiljke. m) Promet robe preko vseh avstrijsko-ogrskih prehodov na Madžarsko je otvorjen. Za pošiljke, ki obsegajo več kakor 3 voze in se odpošlje dnevno iz iste pošiljalne v isto namembno postajo, se zahteva prevozno dovoljenje ravnateljstva južne železnice na Dunaju. — 3. V Nemčijo: Tovorni promet v Nemčijo in v tranzitu čez Nemčijo je od strani nemških železnic prost. Pošiljke pa se ne smejo odpravljati v Nemčijo direktno, ampak do avstrijskih oziroma češkoslovaških mejnih postaj. Izjema: a) Sprejemanje sporovozne kosovne robe in pošilk v vozovnih nakladah za vse kolodvore v Hamburgu in za postaje Altona, Hamburg in Wilhelmsburg je do nadaljnjega ukinjeno. b) Radi stavke v okrožju Köln in Elberfeld je sprejemanje brzo- in sporovozne robe v tranzitu preko postaje Koblenz Oberlahnstein do nadaljnjega ukinjeno. 4. Na Madžarsko. Tranzitiranje robe iz naše kraljevine preko Madžarske v kakšno sosednjo ali daljno državo je prepovedano. — 5. Na Poljsko. Neposreden promet med Jugoslavijo in Poljsko še ne obstoja. Za Poljsko namenjene pošiljke smejo biti odpravljene le do češko-poljskih mejnih prehodnih postaj. Za robo v vozovnih nakladah se zahteva vsakokrat transportno dovoljenje ravnateljstva Wien Nordost in ravnateljstva južne železnice na Dunaju, ako teče pošiljka po njenih progah. Ta transportna dovoljenja veljajo samo 8 dni. Komadna roba na Poljsko je še izključena. Reekspedicija komadne robe na Poljsko je pa dovoljena v postaji Břeclava, ako se tam pošiljko po predpisih ocarini in v teku 24 ur po prihodu v postajo Břeclava ponovno preda. Tovorni listi morajo imeti nad naslovom razvidno opazko: »Pošiljka določena na

Poljsko. Po obvestilu ravnateljstva železnic v Krakovu zahtevajo poljski carinski uradi, da dodajo odpošiljatelj pošilkam, ki so namenjene potom reekspedicije na Poljsko trgovske dokumente, fakture, uverenja o poreklu itd., v katerih mora biti označena vrednost blaga. Pri pošilkah gromadne robe mora biti navedena vrednost blaga v tovrnih listih. — 6. Rumunija in Bolgarija. Neposreden promet z Rumunijo in Bolgarijo še ni upostavljen; pošiljke se smejo predati samo do obmejne postaje Zombolja oziroma Caribrod. — 7. Reka preko Italije. Sprejemanje in pošiljanje pošilk v Reko z direktnimi tovrnimi listi je do nadaljnjega prepovedano. Pošiljke za Reko se sme sprejemati le v lomljenem prometu. Odpošiljatelj preda pošiljko z direktnim tovrnim listom do poljubne vmesne italijanske postaje in od te vmesne postaje se mora pošiljko predelati zopet z novim tovrnim listom za Reko. — 8. Na Češkoslovaško. a) Sprejemanje vsakovrstne robe za postajo Krasne Březno prekladišče (prej Schön-priesen Umschlag) je do nadaljnjega ukinjeno. b) Reekspedicije pošilk v vozovnih nakladah v postaji Bohumin (prej Oderberg) so prepovedane. — 9. Vse druge države (Švico, Francosko) je promet prost. III. Splošno. a) Prepovedan je izvoz vsakovrstne živinske krme kakor: vsakovrstnega sena in slame, ovsu, otrobov, ostankov drož pri fabricaciji špirta in olja, melase, krmilne repe vsakovrstne suhe in sveže, ostankov repe pri izdelovanju sladkorja in plev pri čiščenju žita. b) Za slučaj, da se katera prog ali postaja zapre, je vsejedno prost dotok sledečih pošilk: Brzovozno blago, premog, režijske pošiljke, na ministerstvo saobračaja in na železniške direkcije Zagreb, Beograd, Sarajevo in Subotica naslovljene pošiljke, selitve, prazni vozovi (kotli, hladilni vozovi itd.) in industrijski tir Počivalnik v Mariboru—Tezno.

Kmetijstvo.

Pravilnik za kmetijske šole. V ministrstvu za kmetijstvo je podpisan pravilnik o ureditvi kmetijskih šol v naši kraljevini. Naloga teh šol je v prvi vrsti gojitev sadjarstva, vinogradništva, nadalje pouk o predelavanju vina.

Dobava, prodaja.

Prodaja starega železa in pločevine.

Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani, naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 15. februarja t. l. ob 11. uri dopolne v smodnišnici v Kamniku licitacija 10.000 kilogramov starega železa in pločevine.

Dobava žeblijev, vijakov in okovov. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 22. februarja t. l. ofertalno licitacijo za dobavo raznih žeblijev, vijakov in okovov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Trgovski register.

A. Vpisi v trgovski register. I. Vpisale so se nastopne firme: Ivan Rihar. Sedež: Gorenji Logatec. Obratni predmet: trgovina z lesom. Besedilo firme: A. Novak. Sedež: Goričica. Obratni predmet: kramarstvo in trgovina s lesom. Sedež: Goričica. Besedilo firme: Josipna Hvala. Sedež: Kamnik. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. Besedilo firme: Josip Rupnik. Sedež: Rovte. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. Besedilo firme: Peter Gartner. Sedež: Studor v Bohinju. Obratni predmet: trgovina s sirom. Besedilo firme: Ivan Novak. Sedež: Št. Vid pri Domžalah. Obratni predmet: trgovina z vinom. Besedilo firme: Vida Cirman. Sedež: Št. Vid nad Ljubljano. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. Besedilo firme: Tomo Koprive. Sedež: Zagorje ob Savi. Obratni predmet: trgovina z govejo živino. II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopni firmi: Jos. Mihelič. Sedež: Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in žganjem. Izbrisal se je dosedanji imetnik Josip Mihelič vsled smrti in vpisala se je nova imetnica Marija vdova Mihelič, rojena Strniša, v Ljubljani, Florijanska ulica št. 37. III. Izbrisala se je nastopna firma: Besedilo firme: Štefan Nagy. Se-

dež: Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z železino. Vsled opustitve trgovine. B. Vpisi v zadrugi register. I. Vpisi sta se nastopni zadrugi: Besedilo firme: Nabavljiva zadruga državnih uslužbencev na Bledu, r. z. z o. z. Namen zadrugi je, da nabavlja sodruženikom življenjske potrebščine in druge predmete za njih osebno in hišno potrebo. Sedež: Bled. Besedilo firme: Zadruga elektrarna v Britofu, r. z. z o. z. Sedež: Britof. Namen zadrugi je, da zgradi in in vzdržuje skupno elektrarno, da odaja članom električen tok za razsvetljavo in gonilno silo, da nabavlja za uporabo zadrugnikov kmetijske stroje ter prireja naprave, ki so v zvezi s elektrarno.

Razno.

»Uradni list« pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v št. 4 z dne 14. januarja »Pravilnik za izvrševanje uredbe o organizaciji finančne kontrole«. Pravilnik obsega 42 strani.

Podražitev kruha na Nemškem. — Vsled stalnega pritiska antante, naj bi se uknila državna doplačila za gotova živila in vsled izrednega poslabšanja valute se s 16. februarjem zviša cena kruha za 75 odstotkov.

Važno za trgovce in pisarne. — Uredništvo je prejelo v oceno novi, od dr. Ivan Černe-ča, gospodarske pisarne v Ljubljani izdani »Pristojbenik za takšno, sodno in poštne tarife«. Knjižica obsega 204 strani in je razdeljena v 3 dele: takse za vse različne prilike v obdelovanju z oblastmi, vloge, pravne listine, pogodbe, račune in sploh za vse, pri čemur je treba upoštevati razne finančne predpise. Drugi del obsega pristojbine v sodnem postopku, tretji pa poštne pristojbine. Za trgovstvo je najvažnejši prvi del, ki obsega 148 strani in je razdeljen po gradivu in abecedno tako, da vsak lahko takoj najde pod besedo, ki zadeva posamezni posel, podvržen pristojbini, tozadevno pristojbino. Ker so kazni nezadostnega kolkovanja jako občutne, je priporočati nabavo

praktične knjižice vsem trgovcem in pisarnam. Knjiga stane Din. 12.—, po pošti priporočena tiskovina Din. 13.50.

Tržna poročila.

Ljubljanski trg. Mesni trg je z blagom slabo založen. Goveje meso se plačuje v mesnicah 36 K zadnji del; na trgu prednji del 28 K, zadnji del 32 K. Večji promet imajo cenejše stonice, ki prodajajo po 21 K prednji del in 23 K zadnji del. Prašičjega mesa primanjkuje. Slanina zaostaja, ker ni kupcev, vsled tega silno ovira klanje prašičev in s tem deloma povzroča pomanjkanje prašičjega mesa. Ostali trg kaže na minimum zmanjšan promet, ker ni nobenih zunanjih kupcev, pri domačem konsumentu pa je opaziti vedno rastoče štedenje. Moke primanjkuje v Ljubljani občutno. Današnja cena je 22 K za št. 0. Jajca se razprodajajo po 6 K komad. — Glede mleka se je položaj nekoliko zboljšal.

Cene žita v Pešti. Iz blagovne bor-

ze v Pešti javljajo, da so tam, vsled izjave vlade, da se bo nabavljalo več žita za državne potrebe, cene žita zelo padle. Pšenica je padla na 2150 K, a rž so po 1375 K ponujali zama. Pač pa je vprašanje po korzi naraslo in je ta noturala proti takojšnji dobavi po 1985 K.

Borza.

Zagreb, 16. januarja. Zaključek. Devize: Curih 56.0, 56.25, Pariz —, 23.50, London 123.5—, 12.30—, Berlin 160.—, 165.—, Dunaj 4.15, 4.25, Praga 485.—, 490.—, Italija 12.625.—, 12.75, New-York 285.—, 291.—, ček 285.—, Budapešta 45.50, 46.—. Valute: dolar 282.50, 283.—, marka —, 160.—, avstr. krona —, 5.—, napoleonor 1000.—, 1020.—.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred -kofija 29. Glavna zal. pridakov NRK.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA
Selenburgova ul. 1

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital: 20,000,000 K. · Rezerve okrog 6,000,000 K.

Brzoglavi naslov: ESKOMPTNA. · Telefon Interurb. št. 146.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. · Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut · Eskompt menic, faktur, terjatev · Akreditivi.
Borza.

Brzoglavi: Hedžet

Manufakturna trgovina na veliko

Telef. št. 75.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Francišškanska ulica 4

Trgovci in kmetijske zadruge pozor!

Umetna Kajnit 15%

gnojila: Kalijeva sol 22-20%
» » 40-42%

oddaja se najnižjih konkurenčnih cenah tvrdka

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Jadranska banka

BEOGRAD.

Delniška glavnica: K 120,000,000—

Rezerva: K 60,000,000—

Podružnice:

Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercanovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

— Trst — Zadar — Opatija — Wien. —

Naslov za brzoglave: — Jadranska — Bancadria — Adriabank

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. — Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Naš Amerikanski oddelok stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je v neposrednem stiku z našimi izpeljenci.

Afiliran zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortland Street, New York City.

TRST.

Delniška glavnica: Lir 15,000,000—

Rezerva: Lir 5,000,000—

Vžigalice

znamke „MIKADO“ brez žvepla in fosforja na vsaki podlagi se vžigajoče, v papirnatih ovojkah izdeluje

Tovarna vžigalic d. z o. z. v Rušah pri Mariboru.

Zahtevajte oferte!